

50 éve Miskolcon

Fejezetek a Miskolci Egyetem történetéből

Miskolc
1999

Közreadja
a
MISKOLCI EGYETEM

Szerkesztőbizottság:

Terplán Zénó

(elnök)

Bessenyei József, Gulyás József, Lévai Imre, Piskóti István

Stipta István, Takács Ernő, Zsámboki László (titkár)

Szerkesztette,
a képeket válogatta:
Zsámboki László

Támogató:

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területfejlesztési Tanács

Felelős kiadó:
Dr. Besenyei Lajos, rektor

A miskolci állam- és jogtudományi oktatás története (1981-1999)

A kar alapításának előzményei

A miskolci jogi oktatás újraindításának gondolata az 1970-es évek második felében vetődött fel. A helyi sajtóban többször felmerült, hogy az ELTE kihelyezett tagozataként működő jogi kurzusból egy önálló jogi kart kellene kialakítani. A karalapítás ötletét elsőként az 1949-ig működött Miskolci Jogakadémia egykori hallgatója és tanára *Novák István*, egyetemünk 1999-ben megválasztott díszdoktora vetette fel és népszerűsítette. A terv megvalósulásához azonban központi döntésre volt szükség. Az új kar megalakításában nagy szerepe volt a korabeli jogásztársadalom elöregedésének. Az 1970-es népszámlálás adatai arra utaltak, hogy a jogi végzettségű szakemberek demográfiai összetétele, korstruktúrája egyre kedvezőtlenebbül alakul. A jogi diplomásoknak csupán a 76,6%-a állt alkalmazásban a műszaki értelmiség 92,6 vagy a közgazdászok 89,4%-ával szemben. Az állásban levő jogászok átlagéletkora 53 év volt, ami közel tíz esztendővel volt magasabb a többi értelmiségi csoportnál.

Intézkedésre okot adó tendenciát jelzett, hogy a jogászképzésben részesülők 53,9%-a esti vagy levelező tagozaton szerzett diplomát, közöttük egyre növekedett a másoddiplomások aránya. Ez a réteg nem a kezdő jogászai álláshelyeket töltötte be, noha országosan itt jelentkezett a legnagyobb hiány. A férfi-nő arány a jogi pályán is a nők javára tolódott el, ami a kedvezőbb nyugdíjkorhatár miatt egyre nagyobb mértékű utánpótlás gondot okozott. A jogi kari képzési rendszer aránytalan volt, hiszen a nappali tagozatos joghallgatók 53%-át Budapesten képezték, az itt diplomát kapott fiatalok viszont nem szívesen vállaltak vidéken állást.

Már ekkor számolni lehetett azzal is, hogy a gazdaságban bekövetkezett változások miatt, továbbá a gazdálkodó szervezetek önállóságának fokozása, a személyi tulajdon körének bővülése és értékének növekedése révén a jogászok iránti társadalmi igény növekedni fog. A fenti előzmények után az Állami Tervbizottság 1976-ban hozott döntést a tudományegyetemek távlati fejlesztési tervéről, amelyben először fogalmazódott meg egy új jogi kar alapításának gondolata. Az Oktatási Minisztérium ezen az elvi alapon dolgozta ki azt a koncepciót, amelyben már konkrétan körvonalazódott a jogászképzésben részt vevők számának bővítése. Az igény megalapozottságának vizsgálatára az oktatási miniszter a jogászképzésben és a szakemberállásban érdekelt főhatóságok képviselőiből bizottságot hozott létre. A testület a nappali tagozatú jogászképzés bővítése és egy északkelet-magyarországi, új jogi kar létesítése mellett foglalt állást. A számítások alapján kiderült, hogy a meglévő jogi karokon a nappali tagozatos képzés a teremhiány, kollégiumi férőhelyek szűkössége miatt nem volt bővíthető, illetve aránytalanul magas beruházási összeget igényelt volna.

Az Oktatási Minisztérium Tudományegyetemi és Tanárképző Főiskolai Főosztálya 1978. december 4-én készítette el előterjesztését „Intézkedések a jogászszükséglet biztosítása érdekében” címmel. A javaslat az utánpótlást egy új, az ország északkeleti régiójába telepítendő negyedik jogi kar létesítésével és a felvételi keretszámok átcsoportosításával kívánta biztosítani. A koncepció szerint az új, évi 120 nappali és 60 levelező hallgatóval induló kar megoldaná a térség jogászellátását, s az 52:48%-os főváros-vidék arányt 36:64%-ra módosítaná. Területileg is arányos képzési rendszert alakítana ki, és véget vetne a hallgatók nagy távon történő utaztatásának is. A terv azzal számolt, hogy az esti–levelező képzés felvételi keretszámának csökkentése, illetve a nappali képzésben részt vevők számának növelése következtében a felvételi arányok a nappali tagozat javára módosulnak (54,3%).

Az új kar székhelyül elsősorban Debrecen jött számításba. A debreceni egyetemen 1949-ig működött jogi kar, így csupán a „szünetelő” oktatást kellett volna felújítani. A címis város és az egyetem akkori vezetői azonban úgy vélték, hogy a kar fogadásához 200-210 millió forint központi támogatásra van szükségük. Az Oktatási Minisztérium képviselői ezek után 1979. február 8-án Miskolcon tájékoznak, ahol kiderült, hogy az NME felszabadítható kollégiumi férőhelyekkel rendelkezik, a hallgatók étkeztetése, a jogi könyvtár elhelyezése nem igényel külön beruházást. Az 1979. május 15-i, a helyi vezetőkkel folytatott megbeszélés során az új kar létesítésével felmerülő lakásigények kielégítésére konkrét ígéret született.

Az Igazságügyi Minisztérium 1979. szeptember 21-én miniszteri értekezleten tárgyalta meg a negyedik jogi kar felállítására vonatkozó elgondolásokat. Az Oktatási és Igazságügyi Minisztérium közös előterjesztésében elvetette a meglévő három jogi kar hallgatói létszámemelésére vonatkozó elképzelést. A két főhatóság a tárgyi feltételek (kollégiumi férőhely, előadótermek, tantermek) áttekintése után 1979. október 1-én az Országos Oktatási Tanácsnak már a Miskolc székhelyű állam- és jogtudományi kar létrehozását javasolta. Az Oktatási Minisztérium a jogászképzés bővítése érdekében tervezett intézkedésekről a Tudáspolitikai Bizottság számára tájékoztató jelentést készített, melyben javasolta 120 nappali és 60 levelező hallgató évenkénti felvételét az új intézménybe. Az elképzelés a Tudáspolitikai Bizottság révén elnyerte – az akkor minden fontos kérdésben elengedhetetlen – politikai megerősítést. A minisztériumi előkészítő munkálatok részeként *Gönczöl Katalin* főelőadó az 1980. január 31-én tartott főosztályvezetői értekezletre már a miskolci jogászképzés szervezésével kapcsolatos feladatokról állított össze konkrét javaslatot. Eszerint az oktatást intézeti keretek között kell megindítani, a karrá szervezésre több évfolyam beiskolázása esetén kerülhet sor. Ez a megoldás egyben biztosította a gyors szervezést is, hiszen intézetet a miniszter is alapíthatott, a karrá alakításhoz minisztertanácsi döntés kellett volna.

Az oktatásügyi miniszter 1980. február 5-én a képzés megszervezésére 1980. március 1-i hatállyal *Kratochwill Ferenc* egyetemi docenst miniszteri biztossá nevezte ki. Döntött arról is, hogy az oktatás egyelőre egyetemi intézet keretében történik, az elvi és szakmai irányítást egy karközi bizottság látja el. A tárgyi feltéte-

Kratochwill Ferenc első intézetigazgató, majd dékán jogász akadémikusokkal egyetemi könyvtárban (1983) és az első miskolci évfolyam hallgatóival

lelkel kapcsolatban eldőlt, hogy a felmerülő költségekről a minisztériumnak kell gondoskodnia, amelynek előre kalkulálható összege (egy új tanulmányi épület felépítésének költsége) 65 millió forint. A minisztériumi döntés tartalmazta, hogy az oktatók letelepedéséről a helyi szervek segítségével gondoskodni kell, a levelező hallgatók képzéséhez a Mályiban lévő továbbképző intézetet kell igénybe venni.

A karközi bizottság feladata az oktatói alkalmassági követelmények érvényesülésének ellenőrzése, a vezető oktatók kiválasztása, a szervezeti kérdésekben történő állásfoglalás volt. A bizottság elnöke *Király Tibor*, a társkarokat *Ádám Antal*, *Benedek Ferenc*, *Mádl Ferenc*, *Németh János*, *Schmidt Péter*, *Szentpéteri István*, *Veres József* képviselte. Az MTA *Kulcsár Kálmánt* és *Peschka Vilmost*, az Igazságügyi Minisztérium *Petrik Ferencet*, az oktatásügyi főhatóság *Gönczöl Katalint* delegálta. Az intézet belső szervezetét a miniszter az alábbiak szerint állapította meg:

- Jogtörténeti és jogelméleti tanszék
- Civilisztikai tudományok tanszéke
- Bűnügyi tudományok tanszéke
- Államtudományi tanszék.

Az oktatási szervezeti egységeknek ezen rendje eltért a jogi karokon kialakult és hagyományosnak tekinthető struktúrától, ami lényegében a jogági-tantárgyi felosztást követte és általában 12-18 önálló szervezeti egységet (tanszéket) foglalt magában. Az eltérés nyilvánvaló oka volt, hogy az intézet alapításának időszakában nem volt esély a teljes körű alkalmazásra. Erre egyelőre nem is volt szükség, hiszen az oktatás lépcsőzetes előrehaladása folyamatos alkalmazásokat tett lehetővé.

Az alapozó három év – a karrá alakulás időszaka

Az egyetemi tanács 1980. április 10-i ülésén fogadta el az új szak indításának tervzetét. Az egyetem vezetői a kinevezett kormánybiztossal ebben a hónapban állították össze az 1980–1985-ös időszak létszám- és bérigényét. Ezt követően *Czibere Tibor* rektor felhívást intézett az oktatási és tudományos intézetekhez oktatói állások betöltésére. A karközi bizottság 1980. június és 1981. április között több ülésen tárgyalta meg a vezető oktatók pályázatait. A döntés alapján *Horváth Tibor* egyetemi tanár, *Kalás Tibor* egyetemi docens és *Ruszoly József* egyetemi docens 1981. július 1-től tanszékvezetői megbízást kaptak. Ettől kezdve folyamattá vált a tanszéki munkatársak felvétele. Az egyre gyarapodó létszámú oktatói gárda az E/1 kollégium I. emeletén nyert ideiglenes elhelyezést. Megalakult az intézeti hivatal is, *Kovács Éva* hivatalvezető 1980. november 1-jén, *Rátkai Lászlóné* előadó 1981. január 1-jén állt munkába. Az intézet igazgatója 1981. januárjában már konzultációt tartott a Kalocsán szolgáló egyetemi előfelvételis joghallgatóknak a miskolci jogászképzés megindulásának körülményeiről.

Az elsőként szerveződő Jogtörténeti tanszékre 1981 március 1-től *Bányai László*, *Ijjas József*, április 1-től *Kállay István*, *Bihari Mihály*, július 1-től *Kahler Frigyes*, *Stipta István* és *Szabó Miklós* kaptak oktatói, 1981 július 15-től *Lakos Zsuzsa* előadó alkalmazást. A Művelődésügyi Minisztérium egyébként az oktatási és adminisztratív feledatok ellátására 48 oktatói és 10 nem oktatói állást hagyott jóvá az induló intézmény részére. A főhatóság megszabta a tanszékenkénti létszámot is. Eszerint – a kar teljes kiépüléséig – az Államtudományi tanszékre 14 oktatói, három dolgozó, a Bűnügyi tudományok tanszékén nyolc oktatói, két dolgozó, a Civilisztikai tudományok tanszékén 16 oktatói, két dolgozó, – Jogtörténeti és jogelméleti tanszé-

Kratochwill Ferenc dékán

ken tíz oktatói és két adminisztratív állást lehetett betölteni. Az első évben a Művelődési Minisztérium 12 álláshely betöltését engedélyezte. A jogi oktatás megkezdése előtt az oktatók toborzása érdekében az egyetem rektora és az intézet igazgatója felhívást juttatott el a működő jogi karokhoz és tudományos intézetekhez. Ennek is köszönhetően az első két évben minden oktatói helyet előírt tudományos minősítésű jelentkezőkkel lehetett betölteni.

A felvételi vizsgák előkészületei már 1981 májusában megkezdődtek. A 117 másoddiplomás jelentkezővel 1981. június 11–14 között folytak a felvételi elbeszélések. Az intézet nappali tagozatára jelentkező 650 jelölt június 24-én írásbeli, június 29. és július 3. között szóbeli felvételi vizsgát tett. A felvételi vizsga lebonyolításában a társkarok delegált tanárai is részt vettek. A felvételi vizsgák után 1981. szeptember 5-én ideiglenes, elsősorban az ELTÉ-től kölcsönzött tanterv alapján indult meg a miskolci jogászképzés.

Az Állam- és Jogtudományi Intézet önkormányzó szerve 1981. november 17-én alakult meg. Az intézeti tanács első ülésén *Kratochwill Ferenc* bejelentette, hogy az igazgatói értekezlet szerepkörét az intézeti tanács veszi át. A testület *Kalás Tibort* a nemzetközi, gazdasági és bérezési ügyekkel foglalkozó dékánhelyettségévé választotta. Az oktatói értekezlet döntött az intézet egyetemi képviselőtéről. Az egyetemi tanács első tagjai *Kratochwill Ferenc*, *Horváth Tibor*, *Szabó Miklós*, és *Bánfi Zoltán* voltak. Az egyetem rektora, *Czibere Tibor* az első intézeti tanácsülésén bejelentette, hogy a karrá szervezés iránt előkészítő intézkedéseket tesz. Az első intézeti tanács hagyta jóvá a TESZÖV-vel kötendő együttműködési megállapodás tervezetét.

Az egyetemi közvélemény óvatos fenntartással követte a jogászok beilleszkedését. A „Mi Egyetemünk” segített az új képzésben résztvevők megismertetésében. A jogi oktatás megindulása óta havi részletességgel foglalkozott az intézet szervezésével, sorra bemutatva az alkalmazott vezető oktatók eddigi tevékenységét.

Az első évben ténylegesen felvett nappali tagozatos hallgatók száma 123 volt. A felvételre kerülő hallgatók az ország egész területéről verbuválódtak, ez volt az eddigi egyetlen olyan évfolyam, amelynek hallgatóinak döntő többsége nem a vonzáskörzetből került ki. Az – akkor még számos szempontra kiterjedő – személyi nyilvántartás szerint az induló miskolci joghallgató évfolyam hallgatói közül 14-en szakközépiskolában, 108-an gimnáziumban végeztek, egy hallgató – felvételi vizsgája előtt – felsőfokú intézményben egy évet sikeresen elvégzett. A következő évben, 1982-ben a nappali tagozatra felvett hallgatók száma 120 volt, ebből – a nyilvántartás szerint – csak hat végzett szakközépiskolában. Az első két évfolyamon tanuló 250 joghallgató közül 137 nő volt. Ez a körülmény sokat segített a joghallgatók műszaki környezetbe történő viszonylag gyors beilleszkedésében. A második tanévben már egyértelművé vált, hogy az intézet megtartotta hallgatóit; az első év után az ország minden tájáról verbuvált első éves hallgatókból mindössze ketten kérték átvételüket más egyetemekre. A „Nehézipari Műszaki Egyetem fontosabb adatai, 1982” című közleményből az is kitűnik, hogy az állam- és jogtudományi kar nappali tagozatos hallgatóinak év végi tanulmányi eredménye (3,48), az akkori karok között a legmagasabb volt. A magas felvételi jelentkezési arány és a jogi pálya máig változatlan népszerűsége lehetővé tette, hogy a középiskolás jelentkezők közül a zárt felvételi rendszer eredményeképpen a legjobb tanulók közül választhassuk ki hallgatóinkat. A korabeli statisztika számon tartotta a fizikai származású hallgatók tanulmányi átlagát is. Ez az első évben 3,64 volt. Az évfolyamra került ÉSZET-es hallgatók 3,38-as átlaggal zártak. Az első két tanév hallgatói összetételét vizsgálva kiderül, hogy a jelentkezők 82%-a az egyetem területi vonzáskörzetében lakott. (Miskolc 25,

Kratochwill-emléktábla és -tancsereg avatás a 15 éves ünnepség keretében (1996)

Borsod-Abaúj-Zemplén 23, Szabolcs-Szatmár 16, Hajdú-Bihar 10, Heves 7%). A 176 nem miskolci hallgató kivétel nélkül kollégiumi ellátást kapott. Ez a körülmény fontos szerepet játszott a nem miskolci joghallgatók megtartásában és a vonzáskörzeten kívüli településről jelentkezők számának növelésében.

Már az 1981/82. tanévben megkezdődött a tudományos diákköri tevékenység: a jogtörténeti tanszék mellett négy elsőéves hallgató – közöttük *Szabó Béla*, az intézet első díjnyertes OTDK-dolgozatának szerzője – készített önálló pályaművet. A Nehézipari Műszaki Egyetemen példás tisztességgel folyó hagyományápolás felvetette a követendő jogász hagyományok kérdését. Az egyetem történeti bizottság ülésén gyakran a társkarok képviselői szorgalmazták a *hagyományok* átvételét, a *diákszokások* kialakítását. Az állam- és jogtudományi intézet intézeti tanácsa 1982. november 10-én tárgyalta meg és fogadta el *Ruszoly József* „A miskolci jogászképzés hagyományairól” című előterjesztését. Ennek kapcsán az intézet vezető testülete elhatározta, hogy fel kell tárni a miskolci jogakadémiai oktatás és az általa meghonosított hagyományok történetét, és segíteni kell a joghallgatókat a régi jogász hagyományok megismerésében. A testület szükségesnek tartotta „A miskolci jogakadémia múltja és kultúrmunkássága 1919–1949” című, Evangélikus Országos Levéltárban őrzött, *Bruckner Győző* egykori dékán által összeállított kézirat megjelentetését. A város és a levéltár támogatásával a kötet 1997-ben jelent meg. Felmerült az 1923-ban megszüntetett sárospataki jogakadémia történetének, hagyományainak feldolgozására vonatkozó igény is. A kutatómunka koordinálását a Jogtörténeti és Jogelméleti Tanszék vállalta. A diák-

szokások terén a hallgatók viszonylag korán alkalmazkodtak a műszaki karokon meghonosodott rendezvényekhez. A régi (eperjesi) jogakadémiai hagyományok közül egyedül a városra is kiterjedő ballagás honosodott meg. A két világháború közötti jogászbálok jogi oktatáshoz kötődő hagyományait nem sikerült átültetni.

Az 1982. március 10-i intézeti tanács döntött az állam- és jogtudományi intézet tudományos közleményeinek megindításáról. A határozat szerint a sorozat a PUBLICATIONES UNIVERSITATIS RERUM POLYTECHNICARUM MISKOLCIENSIS Series VI: (F) JURIDICA ET POLITICA elnevezéssel indult, évi 25 szerzői ív terjedelmű, egységes kötetből állt. A szerkesztést *Ruszoly József* felelős szerkesztő irányításával a tanszékvezetőkből álló szerkesztőbizottság látta el. A Publicationes – alapítói szándék szerint – eredeti, máshol nem közölt, elfogulatlan lektor által ajánlott tanulmányoknak adott helyet.

Az első tanév végén történt meg az első kísérlet az ELTE 1980-ban elfogadott és Miskolcra kölcsönzött tantervétől való eltávolodásra, a helyi elképzelések és a vidéki jogi karok gyakorlatának részbeni érvényesítésére. Ennek keretében az 1982. május 27-i Egyetemi Tanács döntött a jogtörténeti komplex gyakorlat átlagba számító jeggyel történő lezárásáról, a Szervezélmélet, a Családi jog tantárgyak gyakorlattal történő bővítéséről, a filozófiai és polgári jogi gyakorlatok óraszámának bővítéséről. A Bevezetés a jogszabálytanba című tantárgy helyett – Bihari Mihály gyors távozása után – a Bevezetés a jogösszehasonlításba elnevezésű, tematikájában megújult diszciplína került. A latin nyelv visszaszorítására irányuló törekvésekkel

Jogi doktorok avatása az 1990-es években

szemben az intézeti tanács állást foglalt annak megtartása mellett, sőt a kezdők számára külön szemináriumi órákat iktatott a kötelező tanrendbe. A módosítások már ebben a korai időszakban is jelezték a miskolci jogi oktatás egyik tartós sajátosságát, a gyakorlati jellegű képzés kitüntetett helyét, a gyakorlati jellegű tárgyak óraszámának a nagy arányát a képzés egészében.

A kezdő tanév további fontos eseménye a miskolci jogi kari FEB szervezet 1982. szeptember 7-i megalakítása volt. Az országosan szervezett, államilag támogatott mozgalom a vidéki, hátrányos helyzetű középiskolások felvételi előkészítését segítette. A miskolci jogi intézet kezdettől fogva aktív szerepet vállalt ebben a munkában. A szervezet irányítását elnökként haláláig *Novotni Zoltán* látta el, oktatói titkár *Stipta István*, az első hallgatói felelős *Rudy Zoltán*, majd *Szabó Béla* volt. Az első évfolyam tizenöt aktív hallgatója közreműködésével már a második félév végén oktatótáborot tartottunk, ahol 46 vidéki középiskolás vett részt. Az évenkénti eredményességi mutatók szerint a szervezett előkészítésben résztvevők 30–40%-a került a következő tanévben a karunkra. A szervezet (most már átalakult formában, Tehetségért Mozgalom néven) mindhárom oktatási formában igyekszik segítséget nyújtani a felvételire készülőknek.

A harmadik tanévben (1983. szeptemberében) újabb 118 nappali hallgatóval bővült az állam- és jogtudományi intézet. A beiratkozott hallgatók száma ezzel 608 lett, az egyetem második legnagyobb képzési szakirányát a jogtudomány képviselte.

A tanévben tovább erősödött az öntevékeny diákköri tevékenység; a jogtörténeti diákkör aktív tagjainak száma nyolcra emelkedett. Ebben az évben kezdődött meg a – máig népszerű – feladatmegoldó verseny. A legjobb diákok kiemelkedő tevékenységének évenkénti értékelése a műszaki karok régi hagyománya volt, amelyet a jogi kar már az első évektől lelkesen követett.

Az oktatói kar szervezése időközben eredményesen folytatódott, 1983-ban *Novotni Zoltán* egyetemi docensi megbízást kapott a Civilisztikai tudományok tanszékének vezetésére. Az engedélyezett 48 álláshelyből 1982 végéig 22 főállású és hat másod-, illetve részfoglalkozású oktatónk volt. A létszámviszonyok stabilizációját segítette, hogy az egyetem vezetése a főállású oktatók alkalmazását miskolci letelepedéshez kötötte. Erre lehetőség is volt, hiszen a város és a megye – teljesítve az 1980-ban vállalt kötelezettséget – a szükséges lakásokat biztosította. A Jogtörténeti Tanszékre 1983 január 1-től *Zlinszky János* kapott főállású adjunktusi kinevezést. Az 1983. június 22-i intézeti tanács döntött *Kenderes György*, *Miskolczi Bodnár Péter*, *Lévayné Fazekas Judit* ösztöndíjas gyakorlók és *Lévay Miklós* tanársegédi kinevezéséről, az 1983. szeptember 28-i kari tanács *Kárpáti Zoltánné* adjunktusi megbízásával értett egyet.

A miskolci jogi képzés kedvezően hatott a jogi oktatás egészére: a nappali tagozat aránya országosan 38,5%-ról 58,8%-ra emelkedett. Ezen belül a budapesti kar részvételi aránya 52,3%-ról 36%-ra csökkent, tehát a vidék szempontjából kívánatos átalakulás is megtörtént. Teljesült a regionális szintű elvárás is, a nappali hallgatók 80%-a tartósan a vonzáskörbe tartozó megyékből jelentkezett.

Jogi doktorok avatása az 1990-es években

A karrá alakulás – szervezeti megerősödés

Az oktatás megszervezése után felmerült a karrá alakulás igénye. Az intézet megalakulásától kezdve kari jelleggel működött, képviselői részt vettek az egyetem vezető testületeiben, az intézeti tanács és az igazgató kari tanácsi, illetve dékáni jogkört gyakorolt. Az időközben kibővített karközi bizottság gyakorolta azonban a kari tanács személyi kérdésekkel kapcsolatos jogkörét. Az intézeti, tehát a hazai és külföldi jogászképzés szokásaitól eltérő szervezeti forma félreértésekre is okot adott. Az egyetem tanácsának kezdeményezésére a Minisztertanács 1027/1983. (VII. 12.) számú határozatával 1983. szeptember 1-i hatállyal az intézetet karrá nyilvánította.

A karrá alakulás utáni időszakban határozott igény merült fel az intézmény belső szervezeti rendszerének átalakítására. A négyegységes intézeti struktúra a kezdeti időszakban megkönnyítette a belső szervezést és irányítást, az oktatói létszám növekedésével azonban belső feszültségek keletkeztek. A négy tanszékvezető felelősséggel tartozott olyan tárgyak oktatásáért is, amelyek kívül estek szakmai kompetenciájukon. A nagy számú, oktatásban és kutatásban kezdőnek tekinthető tanársegéd szakmai irányítása szintén nagy terhet rótt a vezető oktatókra. Az időközben alkalmazott – tárgyfelelősnek tekinthető – docensek vagy docensi kinevezés előtt álló adjunktusok ebben a szervezeti rendszerben nem kaphattak önálló irányító és vezetői feladatokat. Voltak olyan tudományos fokozattal rendelkező specialisták, akik alkalmazásuk feltételeként a tanszékvezetői címet szabták meg. A nagyobb szervezeti egységek (intézetek) és ezen belül a jogágak-tantárgyak felosztását követő intézeti tanszéki rendszer kialakítását a

központi normák is ajánlották. Így a Minisztertanács 2004/1974 és 1003/1978. számú határozata, majd a 7/1980 (VI. 24.) OM. számú rendelet is ösztönzést adott a nagyobb, gazdasági szempontból jobban irányítható szervezeti egységek létrehozására. A miskolci Állam- és Jogtudományi Kar létrehozatalának idejére a másik három karon is történtek ebbe az irányba mutató lépések. A fenti indokok alapján a kari tanács 1983. november 16-i ülésén négy intézet létrehozataláról döntött, és határozata elfogadását javasolta a művelődési miniszternek. Az elfogadott előterjesztés szerint megalakuló Államtudományi Intézet *Államigazgatási jogi, Államjogi és Nemzetközi jogi* valamint *Pénzügyi jogi és statisztikai* tanszékből tevődött össze. A Bűnügyi Tudományok Intézete *Büntetőjogi és kriminológiai* valamint *Büntető eljárásjogi és kriminalisztikai* tanszékből állt. A Civilisztikai Tudományok Intézetén belül a *Polgári jogi tanszék*, a *Polgári eljárásjogi és Nemzetközi magánjogi tanszék* és a *Munkajogi és szövetkezeti jogi tanszék* szerveződött. A Jegtörténeti és Jogelméleti Intézet ezen elképzelés szerint *Jegtörténeti és Római jogi tanszékből* valamint *Állam- és jogelméleti tanszékből* állt volna. A belső szervezetre vonatkozó elképzelést a kar 1986. december 16-i ülésén hozott döntés megváltoztatta. Eszerint az egyes intézetek létrehozására a Kari tanács „megfelelő időben” fog előterjesztést tenni.

A kari tanács ugyanezen ülésén *Kalás Tibort* három évre dékánhelyettesé választotta.

Az 1984 február 1-i kari tanács megalakította azokat a kari testületeket, bizottságokat, amelyek a kari élet egy-egy részterületén javaslattevő, vagy ügydöntő hatáskört gyakoroltak. Ide tar-

Jogi doktorok avatása az 1990-es években

tozott az SzM Kari véleményező bizottság, az MNE Közlemények Jogi sorozatának szerkesztőbizottsága, a Diákjóléti bizottság, Tudományos Bizottság, Oktatási és Nevelési Bizottság, Kari Tudományos Diákköri Tanács. A kar Doktori Tanácsa 1985 március 6-i kari tanácsi döntés alapján alakult meg. Elnöke – máig – *Horváth Tibor*.

A szervezeti önállóság elnyerése után határozott lendületet vett az oktatói alkalmazások ügye. Az 1984. március 7-i kari tanács döntött *Lamm Vanda* és *Ferenczy Endre* másodállású docensi kinevezéséről az Államtudományi Tanszékre. Az 1984. május 2-i kari tanács elfogadta *Torma András* tanársegédi pályázatát, és határozott a kar indulásától alkalmazott tanársegédek (*Kollár András, Takács Albert, Bíró György, Burián László, Csécsy György, Cserba Lajos, Török Gábor, Bányai László, Stipta István, Szabó Miklós*) adjunktusi kinevezéséről. Az 1984. június 6-i kari tanács döntött *Holló András* főállású adjunktusi és megbízott docensi alkalmazása, *Görgényi Ilona* főállású egyetemi tanársegédi, *Tisza Tibor* és *Timoránszky Péter* másodállású adjunktusi alkalmazása ügyében. A testület elfogadta *Földi András* pályázat kiírása nélküli másodállású tanársegédi alkalmazását.

Az utánpótlást jól szolgálta a demonstrátori rendszer, az első végzős évfolyamról kari alkalmazást nyert kiváló hallgatók és a városi gyakorlati szakemberek bevonása az oktatásba. A kar főállású oktatóinak száma 1985 végére 35, az egyéb módon közreműködők száma 28 volt. Közülük öt egyetemi tanár és nyolc fokozattal rendelkező docens látta el a tárgyvezetői feladatokat. A kari jelentkezések is kedvezően alakultak: 1986-ban nappali és levelező tagozatra közel háromszoros pályázói körből összesen 974 hallgatót vettünk fel. Az oktatott létszámot tekintve a kar a jogászképzésben az ELTE után a második helyet foglalta el. A levelező tagozat átmeneti megszüntetése után 1994-től új rendszerű, távoktatási jellegű oktatás indult a nappali tagozaton kívül.

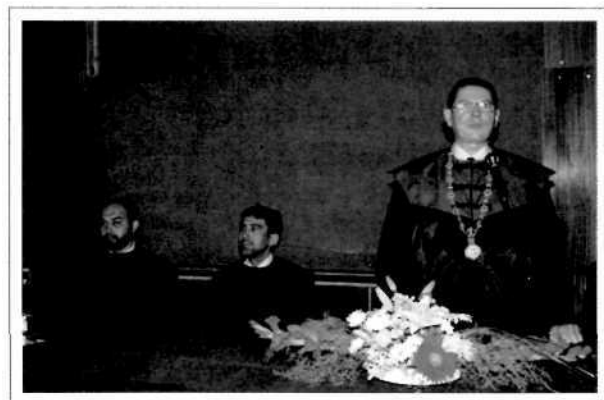
Az 1984/85. tanév nappali jelentkezési adatai közül feltűnő volt, hogy a felvett nappali hallgatók közül 1/4 körüli arányban szerepeltek a szakközépiskolában végeztek. Ennek feltehető oka a helyi szakközépiskolák „profilváltása”, a jogi karokra történő speciális felvételi előképzés kialakítása volt.

A tudományos diákköri tevékenység minőségi és mennyiségi értelemben is megváltozott. A civilisztikai tanszék munkatársai ezen a téren nagy aktivitást tanúsítottak, széles körű tevékenységet végeztek. Az 1984-ben szervezett helyi TDK-n már összesen 22 joghallgató kapott valamilyen szintű elismerést. A szegedi XVII. OTDK-n 17 miskolci joghallgató vett részt önálló dolgozattal. A kar ebben az évben döntött arról, hogy az arra érdemes hallgatók – TDK munkájuk elismeréseként – a végzős évfolyam ballagásának napján *Szemere Bertalan* emlékérmét kapjanak. Az erre vonatkozó részletes feltételeket tartalmazó szabályzatot az 1985. december 18-i kari tanács hagyta jóvá. A kari tanács döntése szerint a kar első ilyen kitüntetését *Horváth Mihály, Pongrácz Zsolt, Róth Erika, Szabó Béla* és *Szilvási Ágnes* végzős joghallgatók kapták.

Az Állam- és Jogtudományi Intézet elhelyezésére az országos főhatóság egy önálló kari *épületszárny* építését határozta el, amely az ország első jogoktatással kapcsolatos beruházása volt. A kar oktatói és dolgozói 1994 szeptemberében már az új épületben kezdték a tanévet.

Jogi doktorok avatása az 1990-es években

Tanévnyitó, hallgatóvá fogadás (1997)

A kar vezetésében 1984. november 1-től változás történt. *Kratochwill Ferencet* a művelődési miniszter felmentette dékáni tisztségéről, és a minisztérium főosztályvezetőjévé nevezte ki. A kar tanácsa *Horváth Tibor* dékáni kinevezését javasolta. Az új dékán előterjesztésére a kari tanács határozott *Gáspárdy László* tanulmányi dékánhelyettesi tisztségre történő megválasztásáról. A tanári karból 1984. november 1-től *Török Gábor* is eltávozott, helyére – egyelőre egyéves megbízással *Miskolci Bodnárné Harányi Gyöngyi* került. Határozat született *Erdei Árpád* és *Bodnár Ödön* másodállású oktatói alkalmazásáról is.

A tanév során *Zlinszky János* 1984. december 10-én érkekezését megvédve, kandidátusi fokozatot szerzett. Docensi kinevezésére 1985. július 1-én került sor. Ekkor kapott végleges docensi kinevezést *Holló András*, és egyetemi tanári címet *Gáspárdy László*. Az előmenetelhez szükséges feltételek teljesítése után *Farkas Ákos*, *Lévay Miklós*, *Kenderes György*, *Szilágyi Sándor* és *Takács Péter* adjunktusi kinevezést kaptak.

Az intézmény az oktatás megindulásától kezdve különös figyelmet szentelt a jogi szakkönyvtár kialakításának. A tanszékek saját könyvtárai mellett a Központi Könyvtár 1985-re 25 ezer kötetnyi jogi szakirodalommal rendelkezett. A jogi szakfolyóiratok száma 213 volt, az éves könyvbeszerzés az összegyűjtött 17%-a volt. A könyvtár megvásárolta *Móra Mihály*, *Szászi István*, *Névay László* hagyatékát. A freiburgi egyetemről kétezer kötetnyi jogi szakkönyvet kapott az egyetemi könyvtár.

Az 1985. tanévi felvételi adatok szerint ez volt az első év, amikor a jelentkezők száma alacsonyabb volt az előző évnél. Nappali tagozatra 314, levelező tagozatra 215, másoddiplomás képzésre 190 jelentkező volt. A nappali tagozatos minisztériumi keretszám 115 volt. Ebben az évben kapott minisztériumi külön keretet a kar egy külföldi hallgató (*Kusnir Renata*) felvételére. A nyilvántartott adatok szerint a nap-

pali tagozatra felvett hallgatók közel 50%-a fizikai dolgozó, vagy közvetlen termelésirányító szülők gyermeke volt. Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből jött a felvettek 60%-a, Hajdú-Biharból 16, Hevesből 12%. A kar megalakulása után ettől az évtől volt először érzékelhető, hogy a korábban szinte kizárólag az ELTE beiskolázási területének tekintett közép-magyarországi régióból egyre nagyobb arányban jelentkeztek karunkra. Ez a tendencia máig tart. Levelező tagozaton 1985-ben 90 hallgató kezdhetett meg tanulmányait. Az 1985 nyarán aláírt megállapodás értelmében a levelező tagozaton belül ún. BM osztály is indult. A Rendőrtiszti Főiskolát végzetek és főleg közigazgatási szakon szerzett diplomával rendelkezők nyolc félv év alatt szerezhettek diplomát. A hallgatói létszámot tekintve az országban akkor működő négy jogi kar közül az ELTE után a második helyre kerültünk.

Az 1985/86. tanév fontos feladata az első végzős évfolyam államvizsgáinak és doktorrá avatásának megszervezése volt. A szakdolgozatok védésére, a szigorlatokra és az államvizsgára való felkészülés terhére tekintettel a kar Dékáni Tanácsa az első államvizsga-időszakot 1986. január 1. és február 28. közötti időre határozta meg. A doktorrá avatás rendjét tekintve a kar a budapesti rítust fogadta el.

Az 1985/86. évtől teljessé vált a kar képviselete a különböző egyetemi testületekben. A Tudományos Tanács tagja *Gáspárdy László*, az Egyetemi Tudományos Diákköri Tanács képviselője *Lévay*

Tanévnyitó, hallgatóvá fogadás (1997)

Miklós, a Könyvtári Tanács tagja *Ruszoly József* lett. Megalakult a kari Acta szerkesztő-bizottsága is, amelyek elnöke *Ruszoly József*, tagjai a tanszékek vezetői voltak.

A tanév fontos eseménye volt, hogy két vezető oktató sikeresen védte meg doktori értekezését. *Ruszoly József*: a rendiség és népképviselő között. Tartománygyűlések, a választójog a Német Szövetségben (1815–1848).“ *Novotni Zoltán*: „A gazdaságszervező (organizációs) szerződések népgazdasági jelentősége” címmel adta be doktori értekezését. Az 1986. december 31-i állapotnak megfelelően az Állam- és Jogtudományi Karon összesen 37 főállású oktató volt. (Államtudományi Tanszék 9, Bűnügyi Tudományok 6, Civilisztikai Tudományok 15, Jogtörténeti és Jogelméleti Tanszék 7). A másodállású oktatók száma 24 volt. A Művelődési Minisztérium 34.741/85. számú levelében közölte, hogy a miskolci jogászképzés érdekében 1980-ban megállapított létszámkeretet betöltöttnek tekinti, további álláshelyet a kar számára nem kíván biztosítani.

A Művelődési Közlöny 1985. évi 24. számában a kart érintő két egyetemi tanári pályázat jelent meg. A kari tanács 1986. február 26-án egyhangú szavazással javasolta *Ruszoly József* és *Novotni Zoltán* egyetemi tanári kinevezését. Így 1996. július 1-től a főállású oktatók közül öt a tudományok doktora, hat a tudományok kandidátusa fokozattal rendelkezett. Az oktatást tíz adminisztratív munkakörű dolgozó segítette. A kar vezetésében nem történt érdemi változás. *Kalás Tibor* 1986. július 1-től újabb három évre szóló dékánhelyettesi megbízást kapott.

A jogászképzés megindításával párhuzamosan alakultak ki a miskolci diákszokások. A doktorraáavatás, a ballagás, a szakestélyek rendszere a műszaki karok korábbi – elsősorban selmeci – hagyományait követték, kedvező lehetőséget biztosítva az eltérő szemléletű hallgatói közösségek közötti együttműködésre.

A nemzetközi kapcsolatok erősödése

A kar fokozatosan terjesztette ki külső kapcsolatait. A jogi oktatás hatodik évében az alábbi intézményekkel jött létre együttműködési megállapodás: B.-A.-Z megyei Mezőgazdasági Szövetkezetek Szövetsége (1981), Borsodi Szénbányák (1982), Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága (1984), Belügyminisztérium és szervei (1984), Borsod Megyei Főügyészség (1984), Ózdi Kohászati Üzemek (1984), Heves Megyei Tanács (1985), Nógrád Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága (1986).

Részben ezekkel a megállapodásokkal függték össze az ún. szerződéses munkák, amelyek jelentős értéket a Civilisztikai Tanszék esetében értek el. Az adott időszakra egészében jellemző adatokat tartalmaz az 1985/86. évi tanulmányi célú külföldi utazásokról készült kimutatás. Eszerint a „szocialista” országokba összesen öt, a „tőkés” országokba 13 kiutazás történt. Azt is jellemzőnek kell tartanunk, hogy ekkor még vendégül egyik kategóriából sem fogadhattunk oktatótársakat. A tanév a hallgatók létszámát tekintve is meglepetéssel szolgált. Ebben az évben vette át a vezető szerepet az Állam- és Jogtudományi Kar, mert (nappali, levelező) hallgatóinak száma (588 + 328) először haladta meg a gépészkar hallgatóinak összlétszámát.

A kar 10-éves ünnepségét keretében a központi könyvtár aulájában rendezett kiállítást Gáspáry László professzor nyitotta meg (1991)

Horváth Tibor professzor kútünnepét veszt át az évfordulón (1991)

Az *egyetemi Acta* sorozatban 1985-ben megjelent első kötetünk a legnagyobb terjedelmű volt (50 + 282 oldal) a sorozat az évi egyetemi kiadványa között.

Az 1986. év nagy eseménye az első diplomák átadása volt. Az első diplomaosztó ünnepségre 1986. március 21-én került sor. A 111 létszámú nappali évfolyamból 61 hallgató kapott diplomát. A felavattak közül tízen summa cum laude, 34-en cum laude és 17-en rite minősítéssel végeztek. A tanévben a tudományos diákköri tevékenység tanszékek közötti eloszlása nagyjából arányosnak tekinthető, a jutalmazott hallgatók összes száma 24 volt.

A kar tanácsa 1987. március 12-én fontos személyi döntéseket hozott. Támogatta *Horváth Tibor* dékáni megbízásának 1992. június 30-ig történő meghosszabbítását. Döntött *Gáspárdy László* dékánhelyettesi megbízásáról, elfogadta *Szamel Katalin* másodállású docensi pályázatát, és az végzett évfolyam három kiváló hallgatójának (*Páricsi Viktor, Szabadfalvi József, Szabó Béla*) tanársegédi alkalmazását. Ezen testületi döntés nyomán került másodállású oktatói állásba karunkon *Hadler Ferenc, Mészáros János* és *Orosz Gábor*.

Az 1987/88-as tanév legfontosabb szervezeti változása volt, hogy – a Budapestről jövő integrációs nyomás és a korábbi kari kezdeményezés eredményeként – megalakult a Civilisztikai Intézet, amelynek igazgatója 1988. január 1-től *Novotni Zoltán* egyetemi tanár lett. A Jogtörténeti és Jogelméleti Tanszék irányítását 1988. július 1-től – *Ruszoly Józseftől* – *Zlinszky János* egyetemi docens vette át.

Az 1986/87. tanév végén megkapták diplomájukat levelező hallgatók is; 40-en végeztek az első évfolyamon. A felvételi számadatok nem tértek el a sokéves átlagtól. A nappali tagozatra felvehetőek száma 1987-ben 116 volt, nappali tagozatra 337-en, a levelező képzésre összesen 318-an jelentkeztek. Az észak-magyarországi régióban az 1987/88. tanévben megindult közgazdász képzés ellenére sem csökkent a jogi pálya iránti érdeklődés. A másoddiplomás levelező képzésre jelentkező 173 jelölt – most első ízben – felvételi alkalmassági vizsgát tett. A korábbi elbeszélgetésen alapuló kiválasztás helyett a jelentkezőknek általános társadalomismerettel, történelemmel kapcsolatos feladatlapot kellett kitölteniük. A módszer tárgyilagosabbá tette a kiválasztást, amelynek érezhető következményeként más karok vonzáskörzetéből egyre több jelentkező kívánt karunkra jönni.

A kar rendkívül sikeresen szerepelt a Miskolcon megrendezett XVIII. OTDK-n. Az 1987. IV. 15–17. között megrendezett tudományos seregszemlén a négy jogi kar és a három főiskola hallgatói összesen 114 dolgozatot mutattak be. A szerteágazó szakirányoknak megfelelően 16 zsűri előtt folytak a versenyek, a bírálóbizottságokat tagozatok fogták össze. Az Államtudományi tagozaton 35, a Civilisztikai tudományok tagozatán 31, a Bűnügyi tagozaton 27, a Jogtörténeti tagozaton 12, az Állam- és jogelméleti tagozaton kilenc versenydolgozatot bíráltak el. A miskolci joghallgatók 26 dolgozatot mutattak be, amelyből 16 díjat kapott, hat dicséretben részesült.

A kar tanácsának második újráválasztására 1987 szeptemberében került sor. Az új testület 1987. december 16-i ülésén fogadta el *Tatár Irén, Pásztorné Erdős Éva, Borsodiné Nagy Erika* és *Csonka Péter* tanársegédi alkalmazására vonatkozó tanszékvezetői javaslatokat.

A karon 1987. november 7-én *Kovács Péter* „A nemzetek feletti jogalkotás egyes nemzeti és nemzetközi jogi korlátairól” címmel megvédte az első új rendszerű egyetemi doktori értekezést. A Civilisztikai Intézetben *Jobbágyi Gábor* 1987 októberében „A gyógyító tevékenység újabb polgári jogi vonatkozásai, különös tekintettel a személyiségi jogi és felelősségi kérdésekre” című értekezésével kandidátusi fokozatot szerzett. A kari tanács 1988. március 2-án részére docensi fokozat adományozását javasolta.

A tőkés országokba történő kiutazások száma 1987-ben első ízben növekedett (20), de változatlanul nem történt vendégfogadás egyetlen külföldi országból sem. A szerződéses munkák száma és volumene tovább nőtt, az érintett szervezeti egységek köre az Államtudományi Tanszékkel bővült.

Az 1987/88. tanévben a kar főállású oktatóinak száma 40-re emelkedett. A korstruktúra megfelelően alakult, hiszen három egyetemi tanár, három egyetemi docens, 22 egyetemi adjunktus és 12 tanársegéd működött közre az oktatásban. Tovább folytatódott az a tendencia, hogy a kar oktatói utánpótlását döntően a végzett hallgatóiból nyerte. A másodállású oktatók száma 26 volt, ők zömmel a megye vezető gyakorlati szakembereiből és a budapesti tudományos intézmények főállású oktatóiból tevődtek össze. A karon 1987 őszén indult be a TMB ösztöndíjas képzés, első ízben a Bűnügyi Tudományok Tanszéke kapott egy keretet erre a célra.

A tanév során nyert egyetemi tanársegédi állást *Bende Zoltánné, Varga Jenő, Jámborné Róth Erika* és *Újvári Andorné*. Másodállású tudományos munkatársként *Tománé Szabó Rita* került a munkajogi tanszékre. Az 1989-ben újabb oktatói alkalmazásokra került sor. *Prugberger Tamás* a munkajogi és szövetségi jogi tanszékre egyetemi docensi, *Lamm Vanda* az Államtudományi Tanszékre másodállású egyetemi tanári megbízást kapott. Rajta kívül *Muzsnai Lajos* és *Bragyova András* másodállású adjunktusi státust nyertek ugyanezen tanszékre. A Jogtörténeti és Jogelméleti Tanszéken négy főállású tanársegéd (*Péter Orsolya, Somogyiné Kecskés Katalin, Bistei Attila, Czine Gáspár*) került alkalmazásra. A kar dékánhelyettesévé – Kalas Tibor mandátumának lejárta után – *Sik Ferencet* választották meg.

Az egyetemi oktatói fizetések ügyében a Kari Szakszervezeti Bizottság memorandumot készített, amit az illetékes miniszternek és a miniszterelnöknek kívántak benyújtani. A beadvány sérelmezte, hogy az egyetemi tanársegédek kezdő fizetése 6200–6500 Ft, míg egy ügyészszégi fogalmazó 7500–8500 Ft-ot, egy kezdő bíró 12 200 Ft-ot kap. Az oktatók és gyakorlati jogászok fizetése közötti eltérés rendkívül hátrányosan hatott az oktatói utánpótlásra. A beadványra nem érkezett válasz.

Az 1989. március 29-i kari tanácsi ülésen a kar történetében először történt kísérlet a tanterv radikális átalakítására. A javaslat előkészítésére ad-hoc bizottság alakult, amely a hallgatói öntevékenység nagyobb mértékű kibontakoztatása érdekében a heti kötelező óraszámot 30-ban kívánta limitálni. Az alaptantárgyak számának rögzítése mellett bővíteni akarta a speciális kollégiumok körét, amelyek a hallgatók a kötelező óraszám terhére vehettek volna fel. A társadalomtudományi tantárgycsoportból kiiktatták az egykori marxista tantárgyakat, helyükre a filozófia, politikaelmélet és közigazgatási alapismeretek került. Az orosz nyelv kötelező megszüntetésének gondolatát a Művelődési Minisztérium is támogatta. A bizottság határozottan állást foglalt a levelező tagozat követelményrendszerének szigorítása, a nappali tagozati képzéshez való közelítése mellett. A kari tanács ekkor elfogadott határozata máig meghatározó jelentőségű az oktatás területén.

A tanév sikeres volt az OTKA pályázatok eredményeit tekintve. A karról a következő öt kutatási program kapott támogatást: Az erőszakos és a magánszemélyek elleni bűnözés területi sajátosságainak vizsgálata az ország észak-keleti régiójában (*Horváth Tibor*); Összehasonlító pénzügyi jog (*Ferenczy Endre*); A kisebbségek jogi státusának biztosítékai a nemzetközi jogi és alkotmányjogi megoldások alapján (*Kovács Péter*); Választójogi reformtörekvések Magyarországon a századfor-

Novotni professzor vizsgáztat

A 10-éves rendezvény résztvevői között: Solt Pál a Legfelsőbb Bíróság elnöke, Györgyi Kálmán legfőbb ügyész, Balsay István igazságügyminiszter és Dornbach Alajos az Országgyűlés alelnöke

dulótól a forradalomig, figyelemmel a közép-kelet-európai fejlődésre (*Ruszoly József*); A római jogi hatás a későfeudális magyar magánjogra (*Zlinszky János*). A külföldi kutatások aránya az időszakra jellemző volt. A minisztériumi engedélyben kötött ösztöndíjrendszer évi 2-3 kiutazást tett csupán lehetővé. A kar közvetlen – egyetemközi – kapcsolatai ebben az évben sem mutattak javuló tendenciát.

Az 1989. tanév végi felvételi vizsgák specialitása az előfelvételi rendszer megszüntetése volt. Így a minisztérium által engedélyezett 120-as induló évfolyam – az előző évben felvett, katonai szolgálatukat letöltött – hallgatókkal 134-re emelkedett. A nappali tagozatra 391-en jelentkeztek, amely az érdeklődés határozott emelkedését jelentette az előző évhez képest. A felvettek között négy SZET-es hallgató volt, az elsőéves hallgatók 20%-a származott nem értelmiségi családból. A levelező tagozatra 80%-ban olyan középiskolások kerültek be, akik a nappali tagozatra is jelentkeztek, de az ottani felvételi követelményeket nem teljesítették. A levelező évfolyamok arculatát máig ez a közeg határozza meg. A nappali tagozatos hallgatók közül 74 pályázó élt azzal az új lehetőséggel, hogy dolgozatainak felülvizsgálatát kérje. A felülvizsgálat 48 esetben volt indokolt. A miskolci jogi oktatás történetében először fordult elő összeférhetlenségi kifogás a dolgozatok javításában közreműködő középiskolai tanárokkal szemben. A kari tanács elvi állásfoglalása alapján ettől kezdve kizárólag a kar oktatói működtek közre a felvételi dolgozatok javításában.

A kar tanácsa – 1986 után – újra áttekintette az oktatók tudományos-kutatói tevékenységét. Az előterjesztésből egyértelműen kiderült, hogy az oktatói létszám harmadát kitevő gyakorlati szakemberek lényegében nem folytatnak szakírói tevékenységet. A tételes tárgyak főállású oktatóinak egy részével a gyakorlati jogi tevékenység jelentős mértékben korlátozza a tudományos tevékenységet és az ehhez kötődő hivatali előmenetelt. A tudományos tevékenységet gátolta a közvetlen nemzetközi kapcsolatok csekély mértéke és a *Publicationes* időközbeni stagnálása.

A kar nemzetköz kapcsolatai a rendszerváltás következtében megnyíló lehetőségek okán folyamatosan javultak. A nemzetközi kapcsolattartás igénye különösen érezhető volt a fiatalabb, több nyelvet beszélő munkatársak részéről. A kar oktatói közül 1988–89-ben 28-an utaztak külföldre, ahol 26 előadást tartottak. A külföldön megjelent publikációk száma tíz volt. A kiutazások döntő többsége azonban rövid időtartamú volt. Új lehetőség volt a hallgatói csoportok külföldi kiutaztatása. A joghallgatók egy 26 fős csoportja 1988. március 22-től egy hónapig Vologdában mélyítette el orosz nyelvi ismereteit. 1989 tavaszán hét hallgatónk vett részt a *Zlinszky János* által szervezett salzburgi tudományos szemináriumon. A külkapcsolatok jelzett két évének sajátossága a külföldi vendégtanárok számának növekedése volt. Húsz oktató látogatott karunkra. Az adott időszakban került sor az első karközi megállapodások megkötésére is. A Trieszti Egyetem Jogi Karával 1989. március 3-án megkötött szerződés és Rovaniemi város egyetemével 1989. április 19-én létrejött megállapodás segítette a tudományos információk, írott anyagok és oktatók kölcsönös cseréjét.

A megváltozott politikai-társadalomszemléleti viszonyok között élesen vetődött fel a joghallgatók tankönyv- és jegyzetellátásának helyzete. A közel tíz éve használt és csak részben megújult oktatási anyagok nagy része aktualitását veszítette.

Az 1989-ben karunkon 18 tankönyvből mindössze kettő volt olyan, amelynek helyi szerzője volt. A kötelező jegyzetek (28) közül mindössze négy olyan volt, amelynek a miskolci jogi kar oktatója volt a szerzője. Az elkövetkezendő öt évben a tankönyv és jegyzetírás terén alapvető változás történt: a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara az oktatott tárgyak 80%-ból saját tananyaggal rendelkezett.

Az 1989-es évben *Zlinszky Jánost* az országgyűlés alkotmánybíróvá választotta. Ugyanebben az évben egyetemi tanári kinevezést kapott a Jogtörténeti és Jogelméleti Tanszékre. Ezzel egyidőben két további professzori alkalmazás történt: *Prugberger Tamás* a Munkajogi és Szövetkezeti jogi tanszékre, *Vörös Imre* a Polgári eljárásjogi tanszékre kapott tanári megbízást. A vezető oktatói állások köre is kibővült: *Szabó Miklós*, *Stipta István* és *Bragyova András* egyetemi docensi kinevezést kapott. Ebben az évben nyert alkalmazást *Újvári Andorné*, *Szarka Sándor*, *Szilágyi István*, *Kormos Erzsébet*, *Molnár Valéria*, *Ajzner István*, *Grmela Zoltán*.

A kar tanácsának 1990. október 3-i ülésén *Horváth Tibor* dékán beszámolót tartott a miskolci jogi oktatás elmúlt kilenc évéről. Ezen a testületi ülésen került sor a kar vezetőivel kapcsolatos bizalmi szavazásra. Ennek eredményeképpen új dékán választására került sor. *Kovács Ferenc* rektor előterjesztésére *Novotni Zoltán* kapta a dékáni megbízást. A tanév nővuma volt, hogy első ízben adományozott a Kari Tanács nyugállományban lévő oktatónak címzetes egyetemi docens rangot. A kitüntetett *Husztai Vilmos* volt. Az 1990–91-es tanévben egyébként nappali tagozaton 668, levelező tagozaton 393 hallgató kezdte meg a tanulmányait. Az első évfolyam hallgatói közül 15 szomszédos országbeli magyar nemzetiségű volt.

Az új dékán időszakában elvi alapon merült fel a levelező tagozat megszüntetésének kérdése. A kari tanács számára „A levelező képzés helyzetének felmérése, átalakítási javaslat” címmel *Szabó Miklós* készített tervezetet. Az elemző értékelés végkövetkeztetése volt, hogy a magyar felsőoktatásban és a karunkon folytatott gyakorlat nem tartható tovább, a levelező képzés alapvető reformra szorul. A kari tanács egyetértett azzal a megállapítással, hogy a levelező oktatás jelenlegi formájában a nappalival azonos értékű diploma mögött nem áll azonos felkészültség. Ezért a nappali tagozatra is alkalmas jelölteket elsősorban a nappali tagozatra kell felvenni. Ezen túl megfontolandó az önköltséges egyéni tanrendű képzés beindítása. A felsőoktatási törvény koncepciójával összhangban elképzelhető egy távoktató rendszerű országos hálózatú nappali tagozaton kívüli oktatás bevezetése. A kari tanács az előterjesztett koncepció szellemében állást foglalt a levelező tagozat jelenlegi formájának rövid időn belül történő megszüntetéséről. Egyébként első ízben történt meg, hogy a kar önállóan dönthetett a felveendő nappali tagozatos hallgatók létszámáról, amelyet 150-ben határozott meg.

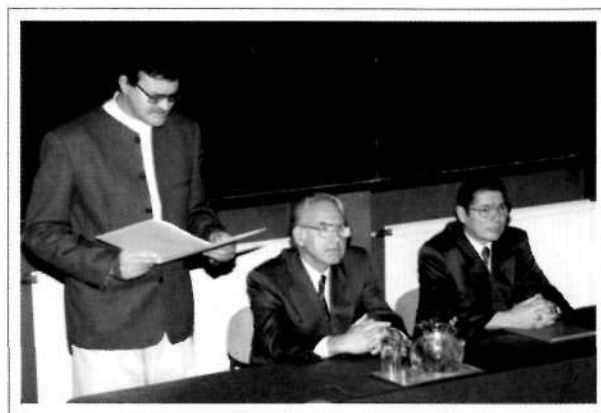
A karon végzett hallgatók közül 1990. július 1-től *Nyitrai Péter*, *Kovács Enikő*, *Petrovichné Wopera Zsuzsa*, *Csemáné Váradi Erika*, *Kaló Ágnes*, *Csák Csilla*, *Molnár István* és *Gönczi Katalin* kapott tanársegédi kinevezést.

Az 1992. március 4-i kari tanácsi ülés döntött *Barzó Tímea*, *Zódi Zsolt*, *Szabó Marianna* tanársegédi pályázatáról. Ez a testületi ülés fogadta el *Lévay Miklós* docensi pályázatát is. Az 1992. április 22-i ülés *Sík Ferenc* helyett *Kalás Tibort* választotta általános dékánhelyettesnek, *Lévay Miklós* szintén dékánhelyettesi megbízást kapott. Külföldi ösztöndíjútja idején *Miskolczi Bodnár Péter* helyettesítette.

Az 1993/94. tanév fontos újdonsága volt, hogy az oktatási idő tíz félévre emelkedett. A Miskolci Állam- és Jogtudományi

Novotni Zoltán dékánt *Kovács Ferenc* rektor köszönti 60. születésnapján (1991)

A 15-éves ünnepi rendezvény elnöksége (1996)

Karon ez úgy valósult meg, hogy az V. éves hallgatók tanulmányi ideje egy félévvel meghosszabbodott. Ennek megfelelően új – átmeneti – tantervet kellett kidolgozni.

A tanév fontos szervezeti változást is eredményezett. Az 1981. július 1-én alakult Bűnügyi Tudományok Tanszéke is intézetté alakult. A tanszéken ekkorra 16 főállású oktató, egy doktorandusz és 2 előadó dolgozott. A három intézeti tanszék - a kari tanács elfogadott határozata szerint - a *Büntetőjogi Tanszék*, a *Büntető-eljárásjogi tanszék* valamint a *Kriminológiai és büntetésvégrehajtási jogi tanszék*. Ezzel egyidőben döntés született a Büntetésvégrehajtási jog című főkéllégium meghirdetéséről, amely a hazai jogi képzés egyik miskolci jellegzetessége lett.

Az ország fejlődő nemzetközi-gazdasági kapcsolatai, elsősorban az Európai Közösséggel létrehozott Társulási Szerződés előtérbe állította az Európai Közösség jogának, ezen belül elsősorban a gazdasági szervezetekkel foglalkozó intézmények és jogviszonyok egyetemi oktatását. Az egyetemünk 1993-ban pályázat keretében elnyerte az Európai Közösségen belül működő Jean Monet Alap támogatását az Európai jog oktatását végző tanszék létrehozatalára és az Európai jog című tantárgy bevezetésére. A pályázat feltételeit elfogadva a kari tanács 1993. október 20-i ülésén az *Európai jogi és nemzetközi magánjogi tanszék* létrehozásáról döntött. Az egység vezetőjeként *Vörös Imre* egyetemi tanárt javasolta.

Az 1983-as év tragikus eseménye *Novotni Zoltán* dékán halála volt. A kar hivatalos ügyeit 1983. november 29-től *Kalás Tibor* megbízott dékán vitte tovább, dékánhelyettesi megbízást *Stipta István* kapott. *Gáspárdy László* vette át a Civilisztikai Intézet vezetését, a Polgári jogi tanszék átmeneti vezetője *Bíró György* lett.

Az 1994. évi felvételi specialitása volt, hogy a magyar érettségi jegy nem számított be a felvételi eredménybe. A minisztériumban – eltérően az eddigi gyakorlattól – nem volt „vonalhúzó” értekezlet, a ponthatárokat az egyetemek maguk állapították meg. A nappali tagozatra jelentkezők száma 598 volt, a kar 150 hallgató felvétele mellett döntött. Kari elhatározás nyomán önköltséges formában 1994 szeptemberében újra indult a levelező képzés. A 30 000 Ft félévi tandíjjal induló oktatásban 60 diplomás és 80 érettségizett, egyformán felvételiző hallgató vett részt.

Az időközben dékáni megbízást kapott *Kalás Tibor* ösztönzésére 1994 őszén megindult az első posztgraduális képzés. Az egyetem Továbbképző Központja keretében szervezett külkereskedelmi szakjogász képzést a Civilisztikai Tudományok Intézetének szakmai felügyeletével, neves szakemberek közreműködésével szervezték meg.

1994 októberében újraalakult a kari doktori bizottság, a közlemények kari szerkesztőbizottsága, a kari diákköri tanács és megalakult a kari habilitációs előkészítő bizottság. 1994 őszén újjáalakult a kari tanács. A testületben 19-en rendelkeztek szavazati joggal, választás alapján kilenc oktató, két dolgozó és hat hallgató tagja az új kari tanácsnak. A kari tanács titkárának tisztségét *Jámborné Róth Erika* nyerte el. Ebben az évben került sor először a kar történetében a speciális kollégiumok rendszerének áttekintésére. A kari tanács „élő” alternatív tárgyként oktatási egységeként a következőket fogadta el:

Államtudományi Intézet: Számítástechnikai alapismeretek; Tőzsdejog; Bankjog; Emberi Jogok Európai Egyezménye; Diplomáciai és konzuli kapcsolatok joga.

Bűnügyi Tudományok Tanszéke: Igazságügyi orvostan; Retorika; Az Amerikai Egyesült Államok büntető igazságszolgáltatási rendszere; Kriminálpszichológia, A kábítószer-probléma kriminológiai, szociológiai és jogi kérdései.

Civilisztikai Tudományok Intézete: Ptk. a gyakorlatban; Bankügyletek; A védjegyjog; Versenyjog; Az értékállandóság biztosítékai a kötelmi viszonyokban; Bírósági gyakorlat a családjogi ügyekben; Atipikus munkaviszonyok; Az agrárjogi har-

monizáció az EU jogával; A nemzetközi környezetvédelmi jog; Fogyasztóvédelem; Tulajdonjog; Biztosítási jog; Cégeljárás a gyakorlatban; Társadalombiztosítási jog; Természetvédelem – földértékelés – földjárdék.

Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet: Római büntetőjog; Római jogi repetitórium; A római jog Magyarországon; Német nyelvű jogtörténet szeminárium ; Római jogi szeminárium; Keresztény erkölcs, jogász etika; Egyházjog; Haladó latin szeminárium; Magyar jogbölcséleti gondolkodás története; Max Weber jogszociológiája; Amerikai szövetségi igazságszolgáltatási rendszer; Michel Foucault szövegolvasás (Fegyelem és büntetés); Magánjog kodifikáció; Az állampolgári jogok és az alkotmányosság kialakulása Nyugat-Európában; Fejezetek az adójog történetéből; Magyar közigazgatástörténet; Jogi antropológia; Bevezetés az Általános jogtörténet forrásaiba; Ókori művelődéstörténet; A római jogi források irodalomtörténete; Emberi jogok a posztmodern jogban.

Idegen Nyelvi Oktatási Központ: Fordítástechnikai ismeretek; Ógörög nyelv.

Gazdaságelméleti tanszék: Felzárkózási törekvések az elmúlt száz év magyar történetében; A hatalom elmélete.

Filozófia tanszék: Politikai eszmék, ideológiák, a XX. században Magyarországon; Pártviták a parlamentben a korabeli dokumentumok tükrében 1945–1948; A tudományos viták filozófiai és logikai elemzése.

Az 1990-es évek elejére kialakultak a diákhagyományokért felelős diákszervezetek. A Jogász Valéta Bizottság 1993 telén kétéves szünet után újrakezdte hagyományépítő és hagyományörző tevékenységét. A joghallgatókból álló testület elhatározta, hogy a teljes selmeci hagyománykört – némi módosítással – karunkon is meghonosítja. Erre a célra megalakított Valéta Bizottság tagjait – ellentétben a műszaki hagyományokkal – több évfolyam hallgatói alkotják. A tagokat az évfolyamok által delegált kari gyűlés választja külön figyelemmel arra, hogy a Valéta Bizottságnak mindenképpen legyen legalább egy hölgy tagja. Az újjáalakított valétag szervezet tagjaitól valétaghozjárulást szed, vezetői tevékenységüket ellenszolgáltatás nélkül végzik. A *Bacsqay Antal* valétagelnök által vezetett testület kialakította azokat a szokásokat, amelyek – változatlan formában – máig élnek karunkon. Ennek megfelelően 5 szokás alakult ki. A *Joggolyó* olyan rendezvény, amelyet az elsős joghallgatók fogadására szerveznek. Az ünnepélyes eskütétellel az elsőéves hallgatók a kar és az egyetem polgáraivá válnak. Ezen a rendezvényen osztják ki az új hallgatók számára a kari jelvényeket. A *Studili* egyetemi stúdiós vetélkedő, ahol a kollégiumok között folyik a verseny. A *szakestélyeket* két alkalommal ősszel és tavasszal rendezik meg. A szakestély hivatalos részből és úgynevezett szabad mulatozásból áll. A Gyűrű- és Kupaavató szakestélyen a valétagelnök kapja az elnöki tisztséget, aki a gyűrű felavatása előtt tisztségét egy negyedéves hallgatónak adja át. A *Bolondballagás* a végzős évfolyam játékos búcsúzása az egyetemről, amely zenés-táncos mulatsággal zárul. A *ballagás* a végzős évfolyam hivatalos búcsúja Miskolc városától. Az elmúlt másfél évtized alatt az alábbi tárgyi rekvizitumok szolgálták a közös összetartozás gondolatát: jogi kari jelvény, kítűző, jogászpóló, valétag-szalag a végzős hallgatók részére, szöveges és kottás daloskönyv a szakestélynótákkal, kor-

A 15 éves ünnepi rendezvény résztvevői (1996)

Eszmeccsere a fogadáson az első professzor szobránál (1996)

sók és kupák a szakestélyen résztvevők számára, fogadalmi okirat az első évfolyamos hallgatók részére, jogászyűri férfi és női kivitelben.

A kar életében különös jelentőségű volt az 1991–1994 közötti időszakra szóló TEMPUS-pályázat. A Miskolci Egyetem, az ELTE, a JATE és a JPTE Állam- és Jogtudományi Karai a történeti és elméleti jellegű tantárgyak korszerűsítésére, a technikai felszerelés modernizálására, a könyvtárak bővítésére valamint oktatói és hallgatói mobilitásra összesen egymillió ECU támogatást kaptak. A program keretében lényegében megújult a Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet oktatási infrastruktúrája, csaknem kivétel nélkül minden oktató huzamosabb ideig külföldön tartózkodhatott, hallgatóink közül pedig 52-en juthattak el külföldi egyetemekre, hosszabb ideig tartó idegen nyelvi kurzusokra. A program keretében osztrák, német, holland, belga, olasz, francia és angol, amerikai vendégelőadók fogadására nyílt lehetőség. A TEMPUS jelentős változást eredményezett a tankönyv- és tansegédlet-ellátás területén is. A program által biztosított anyagi lehetőségeket kihasználva a Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet keretében 22 jegyzet és tankönyv jelent meg. A jelzett program kidolgozásában, lebonyolításában *Zlinszky János* professzornak elvülhetetlen érdemei vannak.

A kar nemzetközi kapcsolatai az 1980-as évek végén élénkültek meg. Különösen jelentős volt ebben a tekintetben a TEMPUS-program keretében lehetővé vált nemzetközi kapcsolatteremtés. A külföldi egyetemek és fontosabb határon túli kutatóintézetek képviselői közül *Peter Bülow*, *Hans Wieling* trieri, *Günter Kaiser* freiburgi, *Frederico Carpi* bolognai, *Wolfgang Waldstein* salzburgi és *Hugh Beale* warwicki, *Reiner Schulze* münsteri, *Rolf Birk* trieri, *Zoltán Végh* salzburgi és *Novák István* professzorok nyertek a karunk előterjesztésére díszdoktori címet. A kar oktatói közül *Horváth Tibor* kapott díszdoktori kitüntetést a rovanieni egyetemről.

A kar vezetése 1995. július 1-től részben megváltozott; *Bíró György* három évre szóló dékánhelyettesi megbízást kapott. Ugyanezen időponttól *Szabó Petra*, *Kaposvári Béla*, *Péter Adél*, *Bartha Judit* főállású, *Karczub Péter* és *Zombor Ferenc* másodállású tanársegédi alkalmazást nyert.

Az 1995. márciusi kormányhatározat értelmében a Miskolci Egyetemről 153 oktatót és 177 nem oktató dolgozót kellett elbocsátani. Mivel a jogi karon az egy oktatóra jutó hallgatói létszám 16,2 volt, a számítások szerint a karon hat oktatónak és két nem oktató dolgozónak kellett a munkaviszonyát megszüntetni. A kar történetének első kényszerű létszámcsökkentése viszonylag békésen oldódott meg. A 357 128 Ft-ot kitevő bérelvonás a tanszékvezető-helyettesi pótlékok megvonása, a másodállású oktatók munkaviszonyának megszüntetése és az étkezési hozzájárulás visszavonása révén kiegyenlíthető volt. A tíz elbocsátott másodállású oktatóval a kar megbízási szerződést kötött a levelező tagozat önköltséges kerete terhére.

Ebben a tanévben született döntés a *Miskolci Jogászképzésért Alapítvány* létrehozásáról. Az alapító okiratot öt megye ügyvédi kamarájának elnöke írta alá. Az alapítvány célja a levelező oktatással kapcsolatos költségek kiegészítése, kari könyvtár létrehozásának támogatása és a nehéz szociális körülmények között élő hallgatók anyagi támogatása volt.

A kar tekintélyét jelentősen növelte, hogy az akkreditációs bizottság „*A magyar állam- és jogrendszer, jogtudomány továbbfejlesztése, különös tekintettel az európai jogfejlődési tendenciákra*” c. doktori programunkat 1993. szeptember 29-i ülésén akkreditálta. Ennek eredményeképpen karunkon 1993. október 1-én megkezdődött a doktoranduszképzés. A kar doktori programjának vezetője *Zlinszky János* egyetemi tanár, doktori tanácsának elnöke *Horváth Tibor* egyetemi tanár volt. A doktoranduszok száma fokozatosan emelkedett, az 1995/96. tanévben 51

volt. Ebből az Államtudományi Intézethez 11-en, a Bűnügyi Tudományok Intézetéhez 12-en, a Civilisztikai Tudományok Intézetéhez 20-an, a Jogtörténeti és Jogelméleti Intézethez nyolcan kapcsolódtak. Az akkreditált főprogramon belül a jelentkezők kilenc alprogram közül választhattak.

A Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara fennállásának 15. évfordulóját az intézmény impozáns rendezvénysorozattal ünnepelte meg. 1996. szeptember 18-án került sor a Kratochwill-terem (XX. előadó) avatására, és a Kratochwill - relief avatására. Az ünnepséghez tartozó tudományos ülészakon az intézetek igazgatói előadásokat tartottak az intézeti tanszékek által művelt tudományszakok tárgyából és az eddigi oktatási tapasztalatokról. Az ünnepség kapcsán készült el *Szabadsfalvi József* szerkesztésében a kar történetét, tanszékeit és oktatóit bemutató több nyelvű kiadvány.

A teljes képzési struktúra felé

A Kar Tanácsa 1996. december 16-i ülésén tárgyalta meg az „Állam- és Jogtudományi Kar fejlesztési koncepciója 1997–2000.” című dékáni előterjesztést. A dokumentum az akkreditációs vizsgálat előtt álló kar legfontosabb teendőit foglalta össze. A kar távlati fejlesztése szempontjából alapvető jelentőségű terv a nappali és levelező tagozaton folyó alapképzésen belül azt a célt kívánja megvalósítani, hogy olyan szakembereket bocsásson ki, akik elő tudják készíteni az európai integrációs törekvéseink jogi feltételeit és képesek megoldani a jogharmonizáció feladatait.

A szakmai színvonal emelésének további feltételeként a kar fokozatosan bővíti a szakirányú továbbképzés területeit. Különös hangsúlyt fektet a jogi és közgazdasági ismeretek összekapcsolására, valamint a jogász Ph.D. képzés lehetőségének biztosítására. Továbbképzési lehetőséget kíván biztosítani a régióban vagy a tágabb körzetben dolgozó gyakorlati jogászok, érdeklődő szakemberek számára.

A kar oktatáshoz kapcsolódó további alapvető célja a régióban folyó jogi jellegű kutatások bázisának kiépítése és ezzel együtt az országos jogi kutatási kapacitás új kutatási területekkel való bővítése (pl. a jogi informatika, fogyasztóvédelem, európai integráció területén). A kar kutatási tevékenységével biztosítani kívánja a régióban működő gyakorlati szakemberek elméleti kutatásokba való bevonásának lehetőségét és ennek intézményes formáját a tudományszervező tevékenységén és a Miskolci Akadémiai Bizottság Állam és Jogtudományi Szakbizottsága működtetésén keresztül.

Az oktatásban és kutatásban a kar kezdettől fogva támaszkodott a régió gyakorlati szakembereire, mivel egyik legfontosabb követelménynek az elméleti és a gyakorlati képzés optimális arányainak megteremtését tartja. Ennek érdekében intézményünk – más magyar jogi karokkal ellentétben – fenntartotta a korábbi rendszer szerinti kötelező gyakorlati foglalkozásokat és ezeket jelentős mértékben gyakorlati szakemberek oktatásba történő bevonásával oldja meg.

A kar – az eddigiekben vázolt feladatai mellett azt a célt is meg kívánja valósítani, hogy működésével Miskolc város és a régió korábbi műszaki, kulturális és tudományos arculatát humán kultúrával egészítse ki és beépüljön a város kulturális életébe. Ebben a célkitűzésben az utóbbi években megindult közgazdasági és bölcsészképzés is jelentősen segítette a város és a régió arculatának kedvező változását.

Kovács Ferenc akadémikus Zlinszky János professzerral egy fogadáson

A jogi kar számotartja és elismeri az egykori miskolci jogakadémián végzett idős kollegákat: Bivó György dékánhelyettes és édesapja (1996)

Az Állam- és Jogtudományi Kar általános célkitűzéseit az elfogadott koncepció a következőképpen körvonalazta:

1. A piacgazdaság és a jogállamiság követelményeinek megfelelő jogászok képzése.
2. Idegen nyelven beszélő, az európai jogi kultúra alapjait ismerő és alkalmazni tudó szakemberek kibocsátása.
3. Az elméleti és gyakorlati képzés optimális arányainak fenntartásával a hallgatók jogalkalmazási készségének kifejlesztése.
4. A kar oktatóinak a jogállami követelményeknek megfelelő jogrend elméleti megalkotásában való tevékeny részvétele.
5. A jogtudomány és a közgazdasági, részben műszaki tudományok összekapcsolásából származó előnyök kiaknázása.
6. A modern technika, elektronika, adatfeldolgozás, Internet humán jellegű alkalmazására való készség kifejlesztése a hallgatókban.

Mindezen általános célokat a kar az alábbi követelmények teljesítésével törekszik megvalósítani:

- Az egyre rosszabbodó gazdasági követelmények ellenére a nappali és levelező tagozaton az emelt hallgatói létszám fenntartása a jelenlegi tanrendi struktúra alapján.
- Az európai jogintézmények átfogó és egyes tantárgyakat érintő tananyagának folyamatos bővítése.
- A gyakorlati órák arányának fenntartása, a gyakorlati szakemberek képzésben való részvételének bővítése.
- A szakirányú továbbképzés bővítése, elsősorban a jogi és közgazdasági területek összekapcsolása révén (okleveles cégjogász, gazdasági büntetőjogász, európai kereskedelmi szakjogász, közgazdász jogász szakok beindítása).
- A Ph.D. képzés tartalmi bővítése további alprogramokkal.
- Távlatban a felsőfokú szakképzés beindítása.
- A „nulladik” évfolyam 1997-ben történő beindítása.
- A kari kutatások szorosabb összekapcsolása az állam előtt álló jogalkotási és jogkorszerűsítési feladatok megalapozásával.
- A hazai és külföldi oktatási és kutatási együttműködésben való részvétel folyamatos bővítése.

A kar stratégiai célkitűzése a regionális oktatási és kutatási szerepkör megőrzése és fejlesztése, így a prioritások is ezekhez kapcsolódnak.

Az oktatás terén elsőbbséget élvez az európai szintű jogi szaktudást megközelítő alapképzés fejlesztése, a szakirányú továbbképzés, a Ph.D. képzés bővítése és mindezen képzések tartalmi színvonalának további emelése.

A kutatás terén elsőbbséget élvez az állam jogalkotási feladataihoz igazodó elméleti kutatás, az európai jogintézmények hazai jogrendszerbe való beépítésével összefüggő tudományos tevékenység és ezen belül is a külföldi és hazai kutatóintézetekkel való együttműködésben végzett kutatás. A kar stratégiája a kutatási pályázatok egyre szélesebb körű benyújtását irányozza elő.

A XXIV. OTDK jogi szekciójának az egyetemén (1999)

Az OTDK-ra érkező Dávid Ibolya igazságügyminiszter

Az infrastruktúra terén elsőbbséget élvez a Kari Könyvtár 1997-es létrehozása és felszerelése, valamint az informatikai infrastruktúra további bővítése, elsősorban az Internet-hez való kapcsolódás útján.

A Kari Tanács 1997. április 16-i döntésének megfelelően *Kalas Tibor* dékáni pályázatát elfogadta és újabb három évre a kar vezetőjévé választotta.

A dékáni periódus eddigi időszakáig a távlati elképzelések jó része teljesült. Már ez a Kari Tanács döntött arról, hogy a miskolci jogi kar a következő tanévtől „*0 évfolyamot*” indít, amelynek keretében a régió területén lakók felvételi előkészítő tanfolyamon vehetnek részt. A kar 1998. október 21-én elfogadta a *Jogi Klinika* megalakításáról szóló előterjesztést. A *posztgraduális* képzés keretében az 1999/2000. tanévtől Biztosítási szakjogász, Európa jogi szakjogász, Gazdasági büntetőjogi szakjogász, Külkereskedelmi szakjogász, Társasági szakjogász képzés indul. A kar első ízben hirdetett *jogi szakokleveles* képzési formákat. Az egyetemi szintű miskolci jogi képzés huszadik évétől karunkon jogi szakokleveles közgazdász, jogi szakokleveles mérnök és jogi szakokleveles orvosi diplomák megszerzésére is lehetőség nyílik.